

Deel II

6. Maatschappelijke uitvoerbaarheid

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het proces dat deze beleidsnota tot nu toe heeft doorlopen. Hierbij wordt onder meer ingegaan op de ingediende reacties in het kader van de inspraak.

6.1 Behandeling Concept Windbeleid in de Commissie Grondgebiedszaken

Op 12 oktober 2005 is een conceptversie van het Windbeleid in de Commissie Grondgebiedszaken behandeld. De commissie was tevreden over het conceptrapport en stond een directief windbeleid voor. Daarnaast is het college gevraagd om te kijken naar alternatieve locaties binnen de gemeente. Een directief windbeleid houdt in dat de gemeente via haar windbeleid de realisatie van windturbines beïnvloedt en op die manier het door haar gewenste totaalbeeld ontstaat. De gemeente is richtinggevend en laat initiatiefnemers relatief vrij.

6.2 Reactie en beantwoording inspraak 2005

Vervolgens is eind 2005 inspraak geboden op dit concept. De destijds ingekomen reacties en de daarop geformuleerde antwoorden zijn in zoverre achterhaald dat inmiddels een aangepaste versie van het document opnieuw in de inspraak gebracht is. De verantwoording van de eerste inspraakronde is ter informatie als bijlage opgenomen.

6.3 Behandeling Concept Windbeleid Zijpe 2007 in de Commissie Grondgebiedszaken

Vanwege de ook in het voorgaande verwoorde voortschrijdende inzichten ten aanzien van het windenergiebeleid is de conceptversie begin 2007 op diverse punten bijgesteld. Er is een koerswijziging voorgesteld waarbij in plaats van een directief beleid wordt gekozen voor een meer restrictief windbeleid. Deze ingrijpende veranderingen in het voorgenomen beleid hebben er toe geleid dat het concept van het Windbeleid Zijpe 2007 opnieuw in de Commissie Grondgebiedszaken behandeld is. De commissie heeft dit document vervolgens opnieuw vrijgegeven voor inspraak.

6.4 Reactie en beantwoording inspraak

Vanaf 9 oktober 2007 heeft het concept Windbeleid Zijpe 2007 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Ingezetenen en rechtspersonen hebben in die periode hun zienswijze kenbaar kunnen maken. Van die mogelijkheid is door een 32-tal personen, instanties en belangenverenigingen gebruik gemaakt. Een deel daarvan is overigens feitelijk als bijdrage uitgesproken tijdens de commissiebehandeling in

2007, waarbij is toegezegd hetgeen daar is uitgesproken als inspraakreactie te beschouwen. Hetzelfde geldt voor een aantal prematuur ingediende reacties.

In een afzonderlijke bijlage (het verslag van de inspraak) **zijn** de ingediende inspraakreacties samengevat weergegeven en van een gemeentelijke reactie voorzien. Er is daarbij voor gekozen dit thematisch te behandelen en niet per ingediende reactie. Dit hangt samen met het karakter van de ingediende reacties die veelal betrekking hebben op onderwerpen die in meerdere reacties naar voren zijn gebracht.

Het uiteindelijke beleidsdocument zoals dat ter besluitvorming is aangeboden is op diverse onderdelen beïnvloed door de ingediende reacties. Waar dat het geval is, staat dit aangegeven in het inspraakverslag.

7.

Windbeleid

In hoofdstuk 5 is uitvoerig stilgestaan bij de te maken afwegingen in het kader van nieuw te formuleren windbeleid. Deze afwegingskaders zijn nader ingevuld. Dit leidt tot een aantal uitgangspunten voor het windbeleid in de gemeente Zijpe.

De gemeente kiest voor een restrictief beleid, waarbij door de gemeente exact wordt aangegeven waar ruimte wordt geboden voor initiatieven op het gebied van windenergie. Op deze manier is een zorgvuldige nadere invulling gegeven van het huidige en toekomstige provinciaal beleid onder nadrukkelijke regie van de gemeente.

Bij de keuze voor locaties zijn naast de door de provincie geboden ruimte vooral ruimtelijke motieven leidend geweest. Dit betreft zowel de beperkingen zoals die zijn opgelegd door milieuaspecten als geluid en slagschaduwen als de landschappelijke effecten. In hoofdstuk 8 wordt per beoogde locatie nader gemotiveerd waarom het bieden van ruimte voor (grootschalige) windturbines op de betreffende locatie wel of niet gewenst is. Ten aanzien van de vorm en omvang van individuele turbines en de parken waarin zij al dan niet worden gesitueerd is gekozen voor normen die een actualisering vormen van het provinciaal beleid op basis van voortschrijdende inzichten en techniek. In een aantal gevallen speelt ook de al bestaande dan wel vergunde situatie daarbij een rol.

Een en ander heeft geleid tot de volgende uitgangspunten voor beleid.

De gemeente Zijpe:

- stelt zich als doel om windturbines zorgvuldig in het landschap in te passen en wil wildgroei van turbinemasten tegengaan;
- staat in dat kader geen nieuwe solitaire windturbines dan wel parken in clusters toe, met uitzondering van de locatie naast de waterzuivering (markant punt);
- zet in op kwaliteit en optimale benutting van één locatie voor een lijnopstelling. Door deze focus, waarbij veel aandacht kan worden gegeven aan vormgeving en beeldkwaliteit, zullen turbines slechts van een relatief klein gebied de karakteristiek veranderen;
- staat de vorenbedoelde lijnopstelling alleen toe direct ten noorden van Sint Maartensvlotbrug (zie bijlage 3);
- hanteert, uit oogpunt van landschappelijke kwaliteit, een afstandsnorm van windturbines tot gebouwen met een permanente woonbestemming van ten minste 4 maal de ashoogte van de turbine;

- zal de lijnopstelling langs het Noordhollands Kanaal uitsluitend gebruiken als opschalingslocatie voor binnen de gemeente Zijpe bestaande cq. vergunde solitaire windturbines;
- biedt huidige eigenaren van een binnen de gemeente Zijpe (vergunde) solitaire windturbine de gelegenheid tot opschaling (met uitzondering van ECN), met dien verstande dat dit niet geldt voor de bestaande windturbines aan de Belkmerweg 27 en 67 en de Parallelweg 45 en dat deze mogelijkheid wordt geboden tot maximaal 4 turbines langs het Noordhollands Kanaal. Vanwege het maximale geluidsniveau moeten dit windturbines zijn vergelijkbaar in grote en bronvermogen met de Vestas V-52 (ashoogte ca. 50 meter, bronvermogen 95 dB(A) (bij een windsnelheid van 5 m/s), vermogen 850 kW). Deze keuze levert een bijdrage aan het herstel van het oorspronkelijke landschapsbeeld ter plaatse van nu nog bestaande solitaire windturbines;
- sluit, vanwege de wens cultuurhistorische waarden en landschappelijke kwaliteit zoveel mogelijk te behouden en waar mogelijk te verbeteren en om het woongenot in de gemeente te waarborgen, de realisatie van nieuwe windturbines in de rest van de gemeente uit;
- zal bij nieuwe aanvragen voor windturbines (in het kader van de opschaling langs het Noordhollands Kanaal) uitsluitend in stiltegebieden (achtergrondgeluidniveau lager) dan de maximale grenswaarde van 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night} (geluidsnorm voor turbines uit de Circulaire "Beoordeling geluidhinder windturbines") de geluidgrenswaarde middels een maatwerkvoorschrift aanpassen aan het achtergrondniveau;
- zal voorafgaand aan medewerking aan plaatsing van nieuwe turbines in de aangewezen lijnopstelling een Beeldkwaliteitplan vaststellen waarin wordt ingegaan op de positie van deze turbines in het landschap en waarbij in ieder geval vereist wordt dat turbines die onderdeel uitmaken van één lijnopstelling dezelfde uiterlijke kenmerken en maten dienen te hebben.
- stelt als voorwaarde dat molens met een masthoogte van meer dan 45 meter de werking van de radar niet onaanvaardbare negatief mogen beïnvloeden. Hiervoor dient (door de aanvrager) schriftelijk advies te zijn ingewonnen bij de beheerder van de radar (in casu de regionale directie van de Dienst Vastgoed Defensie van het Ministerie van Defensie).

8. Ruimtelijke afweging

De gemeente Zijpe geeft in dit hoofdstuk de ruimtelijke afweging die is gemaakt voor de diverse locaties op basis van het in het vorige hoofdstuk (7) aangegeven beleid. In dit hoofdstuk is ook de aanvullende notitie zoals deze is besproken in de commissie Grondgebiedszaken en tegelijk met de nota in de inspraak is gebracht verwerkt.

Gekeken is naar de polder tegenover het ECN, het Noordhollands Kanaal en de diverse verzoeken voor opschalingen en plaatsing van nieuwe solitaire windturbines. Hieronder is eerst de AMvB "Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer, kortweg het Activiteitenbesluit, kort uiteengezet.

In het Windbeleid 2005 is aangegeven dat hinderzones zoals die in de Windmolennotitie 2001 werden gehanteerd, worden losgelaten en dat de AMvB leidend is. Dat was het Besluit voorzieningen en installaties milieubeheer. Dit Besluit is per 1 januari 2008 vervangen door het Activiteitenbesluit. Het Activiteitenbesluit zal per 1 januari 2011 gewijzigd voor het onderdeel windturbines. Dit Activiteitenbesluit is van toepassing op:

- a. windturbines met een rotordiameter groter dan twee meter;
- b. windturbines die elk afzonderlijk een vaste verbinding hebben met de bodem of de waterbodem in de vorm van een mast;
- c. windturbines die zijn voorzien van een horizontale draaias van de rotor;
- d. windturbines met een gezamenlijk vermogen kleiner dan 15 megawatt;
- e. windturbines die deel uitmaken van inrichtingen met maximaal negen windturbines.

De gemeente Zijpe zal voor haar gehele grondgebied als geluidsgrenswaarde de maximale grenswaarde van 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night} uit het per 1 januari 2011 in werking tredende gewijzigde Activiteitenbesluit. Uitsluitend bij stiltegebieden (Zwanenwater en Abtskolk) zal worden afgeweken van deze normstelling, waarbij de feitelijke achtergrondwaarde in een zogenaamd maatwerkvoorschrift als geluidsnorm zal worden opgenomen.

Daarnaast heeft de gemeente Zijpe per 1 januari 2011 nog de mogelijkheid om bij de aanwezigheid van meerdere windmolens bij een geluidsgevoelige bestemming, conform artikel 3.14a, lid 2 van het gewijzigde Activiteitenbesluit, de geluidsnorm voor één of meer windturbines zodanig te verlagen dat de normen voor de gezamenlijke windturbines in een concreet geval niet wordt overschreden.

8.1 De polder tegenover het ECN

De polder tegenover het ECN is een locatie die in de Windmolennotitie uit 2001 niet als voorkeurslocatie is aangeduid, maar door de politiek naar voren is gebracht. In de onderstaande paragrafen is de polder beschreven en is onderzocht of deze locatie voor plaatsing van windturbines in aanmerking zou kunnen komen.

8.1.1 Ligging en reeds bestaande windturbines in en grenzend aan dit gebied

Aan de westzijde wordt de polder begrensd door duingebied. "Duinen" vallen in het vigerende bestemmingsplan "Buitengebied 1989, tweede herziening" onder doeleinden ter bescherming van specifieke waarden. Duinen zijn bestemd voor:

- het behoud en herstel van de daar voorkomende of daaraan eigen natuurlijke en landschappelijke waarden;
- dagrecreatief medegebruik;
- een primaire waterkerende functie in het gebied gelegen tussen de duinvoet en de op de kaart aangegeven "grens waterkering"; met de daarbij behorende wegen, voet- en fietspaden, en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten dienste van het beheer van de duinen.

Voorts maken de duinen deel uit van het Natura 2000 gebied Zwanenwater en Pettemerduinen.

Het ECN-terrein ligt in de duinen. Op het ECN-terrein is binnen het daar vigerende bestemmingsplan "Onderzoeks- en bedrijfsterrein Petten" (goedgekeurd in 1997) plaats voor 6 windturbines met een hoogte van maximaal 51 meter. Opschaling van bestaande turbines op het ECN-terrein langs de Westerduinweg wordt, naast dat het niet meer passend is binnen het vigerende bestemmingsplan, bemoeilijkt door de tegenoverliggende woningen aan de Westerduinweg nummers 20 en 22 en de omstandigheid dat het ligt in de directe nabijheid van een Natura 2000-gebied. De duinen is zeer waardevol gebied. Nader onderzoek naar de relaties hoogte, geluid, landschappelijke inpassing en onderzoek naar mogelijke significante gevolgen voor het Natura 2000-gebied zullen eerst moeten plaatsvinden alvorens mogelijk nieuw beleid kan worden geformuleerd op het gebied van windturbines op het ECN terrein.

In 2001 is een verzoek om plaatsing van een windturbine van 73 meter hoogte op het ECN-terrein hoofdzakelijk op landschappelijke gronden afgewezen. Het ECN-terrein is, gelet op het bovenstaande, dan ook buiten het windbeleid gelaten.

Aan de oostzijde vormt de Belkmerweg de grens en het Noordhollands Kanaal ligt ca. 500 meter verder. Ten noorden van Burgervlotbrug langs het Noordhollands Kanaal zijn reeds 9 windturbines met een ashoogte van 70 meter en een

tiphoogte van 97,5 meter geplaatst. Langs de Belkmerweg is bij het bedrijf op huisnummer 27 een turbine geplaatst met een tiphoogte van 93 meter. Een gelijke turbine is geplaatst aan de Belkmerweg 67. Voor nummer 22 ligt er een opschalingsverzoek.

Aan de noordzijde ligt de Zeeweg met daaraan enkele recreatiecomplexen. De Pettemerweg vormt de zuidelijke grens van de polder. Petten ligt zuidwestelijk van de polder.

8.1.2

Ruimtelijk Beleid

Bestemmingsplan

De polder zelf valt geheel binnen bestemmingsplan "Buitengebied 1989" en "Buitengebied 1989, tweede herziening" en bestaat hoofdzakelijk uit agrarische gronden (veelal gebruikt voor bollenteelt). Naast agrarische bedrijven bevinden zich echter ook burgerwoningen en recreatiewoningen/terreinen in het gebied.

Gemeentelijke Windmolennotitie 2001

De polder tegenover het ECN kwam in de Windmolennotitie 2001 niet als voorkeurslocatie naar voren. Daarnaast is in de notitie benadrukt dat dubbele lijnopstellingen met grote terughoudendheid dienen te worden toegepast, vanwege de negatieve invloed die het grote aantal turbines dan heeft op de samenhang in het landschap.

Provinciale Structuurvisie 2040

In paragraaf 3.2. is het algemeen provinciaal beleid ten aanzien van het opwekken van duurzame energie verwoord.

In september 2003 is door de provincie de Windkansenkaart vastgesteld. Met name de strook achter de duinen tussen Zijpe en Den Helder heeft bijzondere aandacht van de provincie vanwege de hoge windsnelheden daar en de gunstige noord-zuidverkaveling. Het Ontwikkelingsbeeld stelt dat de huidige benutting van het land langs de kust voor windenergie nog zeer gering is. Historische verklaringen hiervoor zijn de relatief hoge investeringen, mogelijke geluidhinder, etc. De provincie geeft aan dat deze argumenten opnieuw bezien dienen te worden tegen de achtergrond van nieuwe, efficiëntere en minder hinderlijke windturbines. Het Noordhollands Kanaal wordt in dit licht gezien als één van de mogelijkheden.

De polder tegenover het ECN valt in categorie I-gebied. Hier liggen kansen voor windturbines, met name langs grootschalige infrastructuur. De polder zelf wordt hoofdzakelijk getypeerd als een open gebied zonder specifieke waardevolle

kenmerken, waarbinnen goede mogelijkheden voor windenergie bestaan. Binnen een als zodanig getypeerd gebied wil de provincie meewerken aan de plaatsing van windturbines geplaatst in groepen van ten minste 3 windturbines op een lijn of ten minste 5 turbines in een clusteropstelling. Ze moeten een vermogen hebben van 1 megawatt of meer. Nieuwe solitaire turbines zijn hier niet mogelijk.

Echter, windturbines kunnen niet willekeurig in categorie I-gebieden worden geplaatst. Landschappelijke inpasbaarheid en beeldkwaliteit van een turbineopstelling spelen een grote rol. De provincie stelt dat plaatsing van windturbines altijd getoetst dient te worden aan lokale aspecten als vogeltrek, geluid- en schaduwhinder.

8.1.3 Geluidaspecten

Voor de windturbines geldt de WNC40 als grenswaarde voor de geluidbelasting op woningen van derden of andere geluidgevoelige bestemmingen. In de toekomst zal als bovengrens gelden de 47 L_{den} waarde die is opgenomen als eis in het ontwerpbesluit ter herziening van het Activiteitenbesluit en het Besluit Omgevingsrecht (wijziging milieuregels windturbines). Er kan op deze locatie in ieder geval niet worden voldaan aan het criterium dat de afstand tot een woning vanwege het geluid minimaal vier keer de ashoogte moet bedragen. Voor wat betreft het aspect geluid zijn deze turbines dan ook niet aanvaardbaar.

8.1.4 Conclusie

Vanwege de 9 grote windturbines langs het Noordhollands Kanaal is de realisatie van een nieuw windturbinepark in de polder tegenover het ECN landschappelijk gezien niet inpasbaar. De 9 turbines liggen op circa 1,5 kilometer afstand van de Westerduinweg, waardoor ze in de hele polder goed zichtbaar zijn. Het landschapsbeeld zal door het toestaan van een nog groter aantal turbines teveel worden verstoord. Het ontstaan van een dubbele lijnopstelling moet worden voorkomen. Ook is, wanneer de afstandseis van 4x ashoogte in acht wordt genomen (uitgaande van een ashoogte van 70 meter), in de polder geen plaats meer voor lijn- of clusteropstellingen van meerdere windturbines. Daarnaast zijn in de polder al 2 turbines opgeschaald, zodat het totaal aan grote windturbines op 11 komt in een vrij klein ruimtelijk begrensd gebied.

Ook het nabijgelegen Zwanenwater is in dit kader van belang. Dit gebied is aangewezen als stiltegebied en is tevens een rust- en foerageergebied voor vogels en een gebied met een bijzondere natuurwetenschappelijke en landschappelijke waarde. Een windturbine(park) in de directe omgeving is in dat opzicht niet wenselijk.

8.2

Polders langs de Westfriese Omringdijk

Uit de inspraakreacties en de behandeling van het concept windbeleid in de Commissie Grondgebiedzaken is naar voren gekomen dat plaatsing van windturbines in de polders (met name polder E) langs de Westfriese Omringdijk nogmaals bekeken dient te worden. In de onderhavige paragrafen is een opsomming gegeven van het huidige gemeentelijk en provinciaal beleid ten aanzien van de Westfriese Omringdijk en de aangrenzende polders, waarna geconcludeerd wordt of deze polders al dan niet geschikt zijn voor realisatie van windturbineparken.

De Westfriese Omringdijk heeft een zeer grote cultuurhistorische waarde en is de enige ringdijk in Noord-Holland die nog nagenoeg intact is. Sinds 1983 is de dijk provinciaal monument. Het beleid van de Provincie Noord-Holland is erop gericht de dijk zoveel mogelijk te behouden. De dijk en aangrenzende gronden behoren tot de ecologische hoofdstructuur. Zij vormen samen een zogenaamde verbindingzone. In deze gebieden zijn ontwikkelingen mogelijk als ze passen binnen de natuurdoelen voor het gebied en de identiteit van het landschap versterken.

8.2.1

Ruimtelijk beleid

Windmolennotitie 2001

In de Windmolennotitie 2001 zijn de poldervakken tussen de Grote Sloot en de Westfriese Omringdijk reeds onderzocht op de mogelijke plaatsing van windturbines. Destijds is gekeken naar het grotere verband over de gemeentegrens heen, de bijzondere betekenis van de Omringdijk als cultuurhistorisch monument, tevens van landschappelijke en natuurlijke waarde, en naar het landschapsbeeld in de polders.

Geconcludeerd is dat de polders langs de Omringdijk zich door hun duidelijke landschappelijke afbakening als een eenheid presenteren en dat de polders daarom in hun geheel als behorend tot het invloedsgebied van de Westfriese Omringdijk moeten worden beschouwd. Door plaatsing van windturbines wordt de eenheid van de polder doorbroken en het invloedsgebied van de Westfriese Omringdijk verstoord. In polder E is bovendien het contrast tussen de openheid en weidsheid van het polderlandschap en de kleinschalige structuren in het "oude land" achter de dijk bijzonder goed te ervaren. Turbineopstellingen verminderen volgens het toenmalige onderzoek deze openheid.

In de Windmolennotitie 2001 is de keuze gemaakt om in de gehele zone tussen de Grote Sloot en de Westfrieze Omringdijk geen windturbineopstellingen toe te laten. Hiervoor zijn destijds twee hoofdargumenten aangevoerd.

1. Er zijn geen bestaande structuren aanwezig die aanleiding zouden kunnen geven tot de plaatsing van windturbines. Realisatie van een windturbinepark in een open landschap zonder aanleiding van bestaande structuurlijnen is vanuit ruimtelijk oogpunt alleen toe te staan in een zeer breed, grootschalig landschap zoals bijvoorbeeld in de Wieringerwaard. De polders langs de Westfrieze Omringdijk, ook polder E, vormen hiervoor een te kleine landschapsruimte. Vanaf de dijken, vooral de Westfrieze Omringdijk, zijn ter hoogte van polder B en E andere bestaande windturbineparken te zien. Dit zou visueel concurreren met nieuwe windturbines in dit gebied en een onrustig beeld opleveren.
2. Het gebied is landschappelijk te waardevol om een dusdanig sterke verandering te laten plaatsvinden, juist gelet op de cultuurhistorische en recreatieve waarde van de Westfrieze Omringdijk.

Bestemmingsplan "Buitengebied 1989, tweede herziening" (1997)

Polder E is gelegen in bestemmingsplan "Buitengebied 1989" en "Buitengebied 1989, tweede herziening". De gronden direct grenzend aan de Westfrieze Omringdijk zijn bestemd als "Agrarische productiegebieden IIa" (ten oosten van de spoorlijn) en "Agrarische productiegebieden Ia". De overige gronden zijn bestemd als "Agrarische productiegebieden IIb" (ten oosten van de spoorlijn) en "Agrarische productiegebieden Ib". Daarnaast liggen er nog enkele dubbelbestemmingen in polder E, te weten twee leidingenstroken en een archeologisch waardevol gebied. Tenslotte ligt er verspreid bebouwing langs de Westfrieze Omringdijk en de Slikkerdijk, en lintbebouwing langs de Grote Sloot.

De overige polders langs de Westfrieze Omringdijk zijn bestemd als "Agrarische productiegebieden IIa (direct grenzend aan de dijk) en IIb". Ook hier ligt een leidingenstrook.

Agrarische productiegebieden zijn bedoeld voor agrarische bedrijfsvoering (categorie I) en agrarische bedrijfsvoering met behoud en ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden (categorie II) met de daarbij behorende bouwwerken, uitgezonderd agrarische bedrijfswoningen en kassen. De natuur- en landschapswaarden van het gebied tussen de Westfrieze Omringdijk en de Grote Sloot (categorie II) alsmede het daarvoor te voeren beleid staan beschreven in de toelichting. Deze beschrijving maakt ook deel uit van de voorschriften.

In de toelichting van bestemmingsplan "Buitengebied 1989" wordt de Westfrieze Omringdijk genoemd als een landschapselement van grote visuele waarde. Door het oorspronkelijke karakter heeft de dijk met de aangrenzende onbebouwde

terreinen een bijzondere visuele waarde. Daar komt bij dat het uitzicht vanaf de dijk over de polder nergens belemmerd wordt en bovendien erg fraai is. Vanaf de dijken is de structuur van het landschap duidelijk waarneembaar.

De bescherming van natuur- en landschapswaarden komt in de toelichting tot uiting door de wens beperkingen op te leggen op het permanent omzetten van graslanden voor de bollenteelt. Het landschappelijk aanzien zou als gevolg daarvan een rigoureuze verandering ondergaan, die met name bij de Westfriese Omringdijk ongewenst is. Een afweging op lokaal niveau van landschappelijke, natuurlijke, cultuurhistorische en archeologische belangen tegen agrarische leidt ertoe dat het gewenst is gebieden ten oosten van de Grote Sloot aan te wijzen als consolideringsgebied.

Provinciale Structuurvisie 2040

In paragraaf 3.2. is het algemeen provinciaal beleid ten aanzien van het opwekken van duurzame energie verwoord.

Beeldkwaliteitsplan Westfriese Omringdijk

De Westfriese Omringdijk wordt door de provincie beschermd door zijn status als provinciaal monument. In het beeldkwaliteitsplan wordt de dijk benaderd als samenhangende structuur in relatie met zijn omgeving. De dijk wordt daarmee duidelijk in zijn context geplaatst. Het beeldkwaliteitsplan beschrijft de basisprincipes voor het behoud en de ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit voor de 126 kilometer lange Westfriese Omringdijk. Belangrijk aspect in het beeldkwaliteitsplan is de openheid van het landschap.

In het beeldkwaliteitsplan wordt de openheid van gedefinieerd aan de hand van drie zones:

Dijkzone

Dit is de zone die is aangewezen als provinciaal monument. Het bestaat uit het dijklichaam (inclusief de dijksloten) en de direct aan de dijk gerelateerde elementen als kleiputten en wielen.

Kwaliteitszone

De kwaliteitszone is een zone rondom de dijk tot maximaal 200 meter van de dijk. De dijk is op veel plekken herkenbaar door de grote mate van openheid van het omliggende landschap. Ontwikkelingen die de openheid aantasten worden bij voorkeur niet in deze zone geplaatst. Als er toch ontwikkelingen plaatsvinden moeten deze een bijdrage leveren aan de ruimtelijke kwaliteit van de dijk. De richtlijnen uit dit beeldkwaliteitsplan zijn hiervoor leidend. De maat van deze zone wordt gemotiveerd vanuit de visuele beleving van openheid vanaf de dijk en vanaf het landschap naar de dijk toe. Bovendien werd deze zone van oudsher binnendijks gereserveerd om aarde voor mogelijk dijkherstel voorhanden te

hebben en moest vrij zijn van bebouwing om de stabiliteit van de dijk te bewaren. Deze 200 meter is tevens de afstand waarbinnen de wielen en de kleiputten liggen. Buitendijks komt 200 meter overeen met de afstand van het voorland, dat de slag van het water moest breken. Waar de dijk nog zijn (primaire) waterkerende functie heeft, is een vrijwaringszone van 175 meter nog steeds aanwezig. Wanneer de lokale situatie vraagt om een andere breedte, omwille van historische of praktische motieven, wordt een afwijkende (kleinere) maat van de kwaliteitszone aangehouden.

Panoramazone

De panoramazone benoemt belangrijke ruimtelijke relaties tussen de dijk en de omgeving buiten de kwaliteitszone, zoals het panorama op het IJssel- en Markermeer en het zicht op de duinen aan de westzijde. Ontwikkelingen in deze zone hebben invloed op de manier waarop de dijk beleefd wordt. Het BKP dient als inspiratie voor ontwikkelingen binnen deze zone om rekening te houden met de beleving van de dijk.

Na het schetsen van de hoge landschappelijke en cultuurhistorische waarde van de Westfriese Omringdijk wordt hieronder voor de Polders B en E ingegaan op de vraag in hoeverre hier windturbines kunnen worden toegestaan.

8.2.2

Polder B

In polder B is een nieuwe generatie windturbine geplaatst van 2,3 MW. De geluidemissie van de turbine is getoetst aan de WNC40 uit het toen nog in werking zijnde Besluit voorzieningen en installaties milieubeheer. Het heersende achtergrondniveau in deze polder ligt echter onder de grenswaarde uit voornoemde AMvB. Dit leidt tot geluidoverlast voor omwonenden. Hierover zijn bij de gemeente Zijpe erg veel klachten binnengekomen.

Om geluidsoverlast voor omwonenden te voorkomen zou voor gebieden waar het achtergrondniveau onder de maximale grenswaarde van 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night} (Europese norm die de WNC40 vervangt) ligt, het heersende achtergrondgeluidniveau als geluidgrenswaarde moeten worden gehanteerd. Dit is voor turbines die onder het Activiteitenbesluit vallen vanaf 1 januari 2011 niet meer mogelijk omdat in de "wijziging milieuregels windturbines" is vastgelegd dat het bevoegd gezag slechts in bijzondere lokale omstandigheden, bijvoorbeeld in stiltegebieden, verdergaande bescherming mag bieden via maatwerkvoorschriften.

Uit akoestisch onderzoek blijkt dat de geplaatste turbine, zonder aanvullende maatregelen, een eigen bronvermogen heeft van 101 dB(A). Om het heersende achtergrondniveau op de dichtstbijzijnde woning van derden niet te overschrijden, zou een afstand nodig zijn van meer dan 300 meter. De turbine is geplaatst op ca. 210 meter.

Om de geluidproblematiek op te lossen en de turbine economisch rendabel te houden, zou de turbine verder naar achter moeten worden verplaatst. Hiermee wordt echter niet meer aan de voorwaarde voldaan dat voor solitaire windturbines een zichtbare relatie met het agrarisch bedrijf moet zijn. In deze polder ligt echter nog een aanvraag voor opschaling. Door deze turbine in dezelfde lijn te plaatsen en minimaal nog één agrariër de mogelijkheid te bieden in deze lijn in deze polder een turbine op te schalen, ontstaat een windturbinepark. Een dergelijk cluster past binnen de kaders van het windenergiebeleid van de Provincie Noord-Holland. Dit ondanks de eveneens door de provincie erkende monumentale waarde van de Omringdijk.

Dit windturbinepark zal echter tot gevolg hebben dat er dichterbij de Omringdijk dan nu het geval is windturbines worden gesitueerd. Dit heeft als voordeel dat de geluidsproblematiek voor omwonenden van de Grote Sloot door deze verplaatsing wordt verkleind. Uit een eerste indicatieve berekening blijkt dat in deze polder een cluster van maximaal 3 turbines kan worden toegestaan. Er zou aan het bestaande achtergrondniveau kunnen worden voldaan door drie turbines toe te staan waarvan er twee 's nachts in bedrijf kunnen zijn.

Belangrijker is echter het cultuurhistorische en landschappelijke belang van de Westfriese Omringdijk. Het toestaan van 3 windturbines met een ashoogte van 58 meter in polder B zorgt voor aantasting van de landschappelijke waarden. Mede doordat ook de polders C en D vrij van turbines worden gehouden om daarmee de openheid in het gebied als geheel voldoende te behouden is het plaatsen van 3 van deze grote turbines niet gewenst.

8.2.3

Polder E

Een belangrijk doel van windbeleid is om de verrommeling van het landschap in de gemeente Zijpe een halt toe te roepen en de gemeente een deel van zijn vroegere karakteristiek terug te geven en tegelijkertijd ruimte te bieden aan meer windenergie in Nederland (Kyoto/BLOW/LUW). Dit kan deels worden bereikt door verplaatsing van de huidige (vergunde) solitaire turbines naar clusters in lijnopstellingen. Dergelijke lijnopstellingen sluiten beter aan op de karakteristiek van het landschap dan lukraak geplaatste solitaire windturbines.

Om dit te realiseren is gezocht naar locaties voor windturbineparken en kwam ook polder E als optie naar voren. Uitgangspunt is dat er sprake is van verplaatsing en opschaling. Opschaling genereert de toename van windenergie. Een nieuw park zal dus niet leiden tot toename van het aantal windturbines. Het aantal solitaire turbines dat nog voor opschaling in aanmerking komt is 7. Een mogelijk nieuwe locatie in polder E biedt ruimte aan ten hoogste 4 windturbines vergelijkbaar met de Enercon E70. Dit blijkt uit de aanvullende notitie waarin aangegeven wordt dat met het realiseren van 4 windturbines voldaan kan worden aan de geluidsgrenswaarde uit het Activiteitenbesluit. Daarbij is uitgegaan van de uitgangspunten dat de afstand wordt bepaald door de achtergrondwaarde. Op basis van voornoemd afstandscriterium zou in de polder E een lijnopstelling mogelijk zijn. Deze opstelling, min of meer parallel aan de Slikkersdijk, biedt als bijkomend voordeel een goede plaatsing van turbines ten opzichte van de belangrijkste windrichting (westzuidwest).

Evenals voor plaatsing van een windpark in lijnopstelling in polder B geldt echter ook voor deze locatie dat de openheid van het huidige weidelandschap daardoor beïnvloed wordt. De gemeente stelt zich op het standpunt dat in polder E de openheid behouden moet blijven, evenals in de polders B, C, en D.

In polder E liggen tevens enkele terreinen met een hoge archeologische waarde. Hier liggen sporen van bewoning en huisterpen uit de Romeinse tijd. Het behoud van deze terreinen wordt nagestreefd. Verder liggen in polder E twee hoofdaardgas-transportleidingen waardoor de plaatsing van de windturbines wordt bemoeilijkt.

8.2.4

Conclusie

De gemeente Zijpe heeft er voor gekozen om polders B en E niet te gebruiken om eigenaren van (vergunde) solitaire windturbines de mogelijkheid te bieden op te schalen.

Aan de hand van de bovenstaande uiteenzetting van gemeentelijk en provinciaal beleid trekt Zijpe de conclusie dat zij de grote natuurlandschappelijke en cultuurhistorische waarde van de Westfriese Omringdijk en de aangrenzende polders wil behouden. De plaatsing van een windturbinepark vindt zij vanwege de aantasting niet aanvaardbaar. In de uiteindelijke belangenafweging is ook het behoud van de volledige openheid van het gebied rond de Westfriese Omringdijk van groot belang geacht.

8.3 Het Noord-Hollands Kanaal

8.3.1 Ruimtelijk beleid

In het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord werd het Noordhollands Kanaal al expliciet genoemd als het gaat om mogelijkheden ten aanzien van de plaatsing van windturbines. Ook op de Windkansenkaart van de provincie is te zien dat de gronden langs het Noordhollands Kanaal voornamelijk vallen onder categorie I gebied. Dat het Noordhollands Kanaal geschikt is voor plaatsing van windturbines blijkt daarnaast uit het aantal ingediende plaatsingsverzoeken en de reeds aanwezige hoeveelheid turbines.

De gemeente Zijpe staat in beginsel positief tegenover de mogelijkheden tot ontwikkeling van windturbineparken langs het Noordhollands Kanaal. In de gemeentelijke Windmolennotitie 2001 werden reeds enkele voorkeurslocaties langs het kanaal aangegeven. Echter, voorkomen dient te worden dat langs het gehele Noordhollands Kanaal turbines geplaatst worden in diverse maten en modellen. Dit geeft een zeer onrustig beeld en is landschappelijk gezien niet fraai. Daarnaast kan niet voorbij worden gegaan aan het feit dat windturbines sinds 2001 steeds hoger zijn geworden. De nieuwste modellen windturbines hebben een ashoogte van 70 meter of meer. De vraag is of de gemeente Zijpe positief blijft staan tegenover windturbines als deze nog grotere vormen aan gaan nemen. Voor megawindturbines is het landschap van de gemeente Zijpe niet geschikt. In de Windmolennotitie 2001 is aangegeven dat een nieuwe afweging nodig is als de turbines uitgaan boven de 70 meter hoogte. Die hoogte is destijds als standaard aangegeven.

In de onderstaande paragrafen zullen de verschillende stroken grond langs het Noordhollands Kanaal kort van noord naar zuid beschreven worden.

8.3.2 Het Noordhollands Kanaal van noord naar zuid beschreven

- *Van de noordgrens van de gemeente Zijpe tot 't Zand*

Deze strook grond kwam in de Windmolennotitie uit 2001 niet als voorkeurslocatie naar voren. Ook nu komt het gebied niet voor plaatsing in aanmerking, onder andere vanwege de aanwezigheid van zeven windturbines ten oosten van het Noordhollands Kanaal in de gemeente Anna Paulowna. Deze turbines hebben een ashoogte van 50 meter en een tiphoogte van circa 70 meter. Plaatsing van windturbines aan de westoever tegenover de reeds aanwezige windturbines in de gemeente Anna Paulowna is landschappelijk niet inpasbaar. Dubbele lijnopstellingen zijn niet wenselijk.

Plaatsing aan de oostoever van het Kanaal is eveneens niet mogelijk, vanwege de bestaande bebouwing van bedrijventerrein 't Zand.

- Tussen 't Zand en De Stolpen

Deze locatie is, evenals de locatie ten zuiden van De Stolpen, in de Windmolennotitie 2001 aangegeven als voorkeurslocatie. Wanneer deze locatie wordt afgezet tegen de gemeentelijke afstandseis van 4x de ashoogte en men uitgaat van een ashoogte van 70 meter (wat tegenwoordig een normale maat is), dan valt echter een groot deel deze locatie af. Er resteert slechts een kleine strook grond met een lengte van circa 210 – 290 meter langs het Kanaal. Hier zijn geen 3 windturbines in lijnopstelling meer mogelijk. Daar komt nog bij dat plaatsing van turbines op deze gronden een toekomstige uitbreiding van 't Zand in zuidelijke richting beperkt.

- Tussen De Stolpen en Sint Maartensvlotbrug

A. Direct ten zuiden van De Stolpen

Deze locatie is in de Windmolennotitie 2001 aangegeven als voorkeurslocatie. Wanneer deze locatie wordt afgezet tegen de gemeentelijke minimale afstandseis van 4x ashoogte en men uitgaat van een ashoogte van 70 meter (wat tegenwoordig een normale maat is), dan valt deze locatie echter af. Er ligt hier nog wel enige ruimte voor een kleiner type turbine. Voor de windturbine V-52 van Vestas (ashoogte ca. 50 meter) is berekend hoeveel windturbines mogelijk zijn indien moet worden voldaan aan de WNC-40 curve uit het Activiteitenbesluit. Uit de berekening blijkt dat op deze locatie nabij de waterzuivering 1 turbine kan worden gerealiseerd.

In 2002 is er reeds een aanvraag bij de gemeente Zijpe ingediend voor de realisatie van een windturbine op deze locatie. De Provincie heeft in een brief van 8 mei 2003 aangegeven medewerking te willen verlenen. Er is echter geen medewerking verleend omdat niet werd voldaan aan het toetsingscriterium "afstand tot natuurterreinen" uit de Windmolennotitie 2001.

B. Direct ten noorden van Sint Maartensvlotbrug

Hier ligt een strook van 475 meter lengte waar nog mogelijkheden zijn voor plaatsing van windturbines in lijnopstelling. De ashoogte vormt hier echter een beperking omdat er woningen staan op iets meer dan 200 meter uit de gewenste lijnopstelling. Daarmee rekening houdend is voor de windturbine V-52 van Vestas (ashoogte ca. 50 meter) berekend hoeveel windturbines mogelijk zijn indien moet worden voldaan aan de WNC-40 curve uit het Activiteitenbesluit. Uit de berekening blijkt dat op deze locatie 3 turbines vergelijkbaar met de Vestas V-52 (ashoogte ca. 50 meter, vermogen 850 kW) in een park kunnen worden gerealiseerd (zie bijlage 3).

De huidige generatie windturbines heeft een vermogen van minimaal 2 MW en een ashoogte van 70 meter. Opschalingsmogelijkheden in dit park zijn dus beperkt.

- **Tussen Sint Maartensvlotbrug en Burgervlotbrug**

A. Direct ten zuiden van Sint Maartensvlotbrug

Deze locatie is in de Windmolennotitie 2001 reeds afgevallen als mogelijke locatie voor de plaatsing van windturbines. Ook nu komt deze locatie niet in aanmerking voor plaatsing. Langs de Ruigeweg en Belkmerweg bevinden zich diverse recreatieterreinen en woningen. Windturbines zouden hier te dicht op komen te staan.

B. Direct ten noorden van Burgervlotbrug

Deze locatie is in 2001 als voorkeurslocatie aangegeven. Daarop is een verzoek voor plaatsing van 9 windturbines in behandeling genomen. Er is een bouwvergunning afgegeven voor de plaatsing van deze 9 windturbines met een ashoogte van 70 meter en een tiphoogte van 97,5 meter ten noorden van Burgervlotbrug langs het Noordhollands Kanaal. Het Activiteitenbesluit is van toepassing op deze turbines omdat deze turbines op meer dan viermaal de ashoogte van de dichtstbijzijnde woning of andere geluidgevoelige bestemming staan.

Deze windturbines zijn al gebouwd op grond van reeds afgegeven vergunningen en worden in die zin niet meer beïnvloed door de voorliggende actualisering van het beleid.

- **Ten zuiden van Burgervlotbrug**

De 15 verouderde, kleine windturbines ten zuiden van Burgervlotbrug langs het Noordhollands Kanaal stonden er al bij vaststelling van de Windmolennotitie uit 2001. De bouwaanvraag tot vervanging van deze 15 + 1 (Grote Sloot 29) turbines door 3 grote turbines, die meer landinwaarts geplaatst zouden worden, is in procedure geweest. Deze turbines zouden een ashoogte krijgen van 70 meter en een tiphoogte van 105 meter.

Indien wordt voldaan aan de voorschriften uit het Activiteitenbesluit, inclusief toetsing aan het achtergrondniveau, was er een mogelijkheid voor plaatsing van deze turbines ten zuiden van Burgervlotbrug. Het initiatief ter vervanging is door het college van Burgemeester en Wethouders positief benaderd. Bovendien zullen 3 grote turbines landschappelijk gezien een rustiger beeld geven dan 15 + 1 kleine turbines. In goed overleg met de gemeente is een bouwaanvraag voor het project ingediend.

Inmiddels heeft de gemeenteraad van Zijpe besloten om niet mee te werken aan het verzoek, gelet op de grote maatschappelijke weerstand c.q. onrust die er momenteel heerst omtrent verzoeken om windturbines te mogen oprichten.

Voor de windturbine V-52 van Vestas (ashoogte ca. 50 meter), een kleinere turbine dan voor Jan van Kempen, is berekend hoeveel windturbines mogelijk zijn indien moet worden voldaan aan de WNC-40 curve uit het Activiteitenbesluit. De turbines komen dan direct aan het Noordhollands Kanaal (en dus niet op dezelfde locatie als de turbines in het park Jan van Kempen). Uit de berekening blijkt dat op deze locatie slechts 2 turbine kunnen worden gerealiseerd. Dit is dus onvoldoende om aan de eisen van een "park" te kunnen voldoen.

Op basis van de geluidskwaliteitskaart van het RIVM (indicatief) zal in dit gebied het achtergrondgeluidniveau mogelijk hoger zijn dan de WNC40. Om tot een definitief oordeel te komen of een "windturbinepark" (3 windturbines) langs het Noordhollands Kanaal (in plaats van de locatie Jan van Kempen) toch mogelijk is, moet nog het werkelijk achtergrondniveau worden vastgesteld.

8.3.3

Conclusie

Plaatsing van windturbines tot aan het windpark Burgervlotbrug met zijn 9 turbines is ruimtelijk inpasbaar. Plaatsing langs de rest van het kanaal naar het noorden is niet meer mogelijk, behoudens:

- Een locatie direct ten noorden van Sint Maartensvlotbrug. Hier is een park van 3 turbines mogelijk, indien deze turbines overeen komen met de Vestas V-52 (geluid en masthoogte).
- De locatie nabij de waterzuivering. Deze locatie kan worden gebruikt als opschalingslocatie voor een windturbine vergelijkbaar met de Vestas V-52 (geluid en masthoogte). De nabijgelegen brug als de waterzuivering zijn namelijk beide "markante punten" zoals in het beleid van de provincie beschreven.

Er lag een aanvraag voor 3 turbines ten zuiden van Burgervlotbrug (Jan van Kempen). Het betreft een locatie die meer landinwaarts is gelegen waardoor de afstanden tot geluidgevoelige bestemmingen groter is dan indien deze langs het Noordhollands Kanaal worden geplaatst. Deze aanvraag is inmiddels geweigerd door de gemeenteraad van Zijpe.

Uit de indicatieve berekeningen met de Vestas V-52, een kleiner type dan aangevraagd, is langs het Noordhollands Kanaal ten zuiden van Burgervlotbrug, slechts realisatie van 2 turbines mogelijk. Op basis van de geluidskwaliteitskaart van het RIVM (indicatief) zal in dit gebied het achtergrondgeluidniveau mogelijk hoger zijn dan de L_{den} 47 dB (Europese norm uit concept-Activiteitenbesluit). Om tot een definitief oordeel te komen of een park van minimaal 3 windturbines op

deze locatie mogelijk is zal moeten worden vastgesteld wat het werkelijk achtergrondniveau te plaatse is.

Belangrijk is wel om te beseffen dat de huidige generatie windturbines een vermogen hebben van minimaal 2 MW en een ashoogte van 70 meter. De geboden opschalingsmogelijkheden in voornoemd park zijn dus beperkt.

8.4 Solitaire Windturbines

8.4.1 Ruimtelijk beleid

Er dient een afweging gemaakt te worden tussen het bieden van ruimere mogelijkheden aan de turbine-eigenaren enerzijds, en de landschappelijke en milieutechnische inpassing anderzijds.

Het provinciaal beleid, zoals verwoord in de Windkansenkaart (vastgesteld op 26 augustus 2003), staat geen plaatsing van nieuwe solitaire windturbines voor, enkele uitzonderingen daargelaten, en acht opschalen in voorkeursgebieden aanvaardbaar. Buiten deze gebieden worden extra eisen gesteld. De Provincie Noord-Holland heeft in haar Windkansenkaart het gebied van de gehele provincie verdeeld in drie categorieën. In categorie I gebied bestaan goede mogelijkheden voor windenergie. In categorie II gebied dient een nadere afweging plaats te vinden met andere belangen als natuur, landschap, recreatie en provinciaal ecologische hoofdstructuur. In categorie III gebieden bestaan in beginsel geen mogelijkheden voor windenergie.

Naar aanleiding van dit beleid is de vraag gesteld in hoeverre opschalen op een andere dan de bestaande locatie aanvaardbaar wordt geacht. De provincie heeft daarop bij brief van 4 mei 2004 (kenmerk 2004-13774) aangegeven dat de visuele relatie met het agrarisch bedrijf in stand dient te blijven. Alleen wanneer op de bestaande locatie hinder te verwachten is (slagschaduw, geluid), kan het wenselijk zijn de turbine iets verder van de bedrijfswoning af te plaatsen. Er wordt echter waarde aan gehecht dat de op te schalen turbine binnen, of in de onmiddellijke omgeving van het agrarische bebouwingsvak komt te staan.

De door de provincie wenselijk geachte visuele relatie met het agrarisch bedrijf onderschrijven wij. Praktisch gezien kan echter worden geconstateerd dat vrijwel geen enkele opschaling van een turbine kan worden gerealiseerd binnen of nabij een (uitgebreid) bouwvlak, aangezien vrijwel altijd woningen van derden aanwezig zijn in de nabijheid van het bouwvlak (200 à 300 meter), waardoor vrijwel nergens kan worden voldaan aan de geluidgrenswaarden c.q. achtergrondgeluidniveau. Solitair opschalen op grotere afstand van het agrarisch

bouwvlak resulteert echter in een grotere verrommeling van het landschap, hetgeen onwenselijk is. Conclusie is dat solitair opschalen van solitaire turbines vrijwel niet mogelijk is.

Ook de provincie is zich bewust van deze problematiek. Momenteel is de provincie daarom bezig met het ontwikkelen van nieuw beleid. Dit beleid houdt in, dat wordt ingezet op meer vermogen per mast en op opschaling van solitaire windturbines in clusters. Door deze focus zal op de oorspronkelijke plek de vroegere karakteristiek van het landschap worden terugverkregen, zonder opschaling onmogelijk te maken. Bijkomend voordeel is, dat bij de verplaatsing van de solitaire turbines naar aan te wijzen (opschalings)parken, veel aandacht kan worden gegeven aan vormgeving en beeldkwaliteit, zodat de turbines slechts een beperkt deel van de karakteristiek van de gemeente Zijpe veranderen. De focus verschuift daarmee van individuele turbine, naar een gemeentebrede algemene beeldkwaliteit.

De gemeente Zijpe wenst zich, in haar streven naar gebruikmaken van meer windenergie in Nederland (Kyoto / BLOW/LUW), te conformeren aan deze nieuwe lijn. Dit houdt in, dat aan huidige eigenaren van een (vergunde) solitaire windturbine de gelegenheid zal worden geboden tot opschaling binnen een opschalingscluster. Er is echter slechts ruimte voor 3 turbines in lijnopstellingen langs het Noordhollands Kanaal. Deze turbines moeten vergelijkbaar zijn met de Vestas V-52 (geluid en masthoogte).

Op basis van een achtergrondgeluidonderzoek zal worden beoordeeld of er nog een mogelijkheid is voor een park ten zuiden van Burgervlotbrug.

Nieuwe mogelijkheden voor solitaire turbines of opschaling van bestaande solitaire turbines worden niet geboden.

8.4.2

Ingekomen verzoeken

Bij de gemeente zijn diverse verzoeken ingekomen, zowel voor nieuwbouw van solitaire turbines als opschaling van bestaande solitaire turbines. In de onderstaande paragraaf zijn alle bestaande / vergunde turbines en bij de gemeente bekende verzoeken opgesomd. Aan enkele van de onderstaande opschalingsverzoeken is reeds planologische medewerking verleend. Voor het overige geldt hetgeen hiervoor in 8.4.1. is geformuleerd. Aan nieuwe solitaire turbines (al dan niet in het kader van opschaling) wordt geen medewerking verleend.

1. Bosweg 16 te 't Zand

Hier staat reeds een Lagerwey 18/80 turbine met een ashoogte van 25 meter en een rotordiameter van 18 meter. Deze turbine is geplaatst binnen het agrarisch bouwvlak en voldoet aan de destijds geldende eisen van het bestemmingsplan "Buitengebied 1989".

De turbine staat in een hoofdzakelijk agrarisch gebied waar verder geen solitaire turbines aanwezig zijn. De turbine behorend bij het siervogelbedrijf aan de Parallelweg 45 staat op ruim 2 kilometer afstand.

Gevraagd wordt een zo groot mogelijke, nieuwe turbine. Deze moet vanwege de hinderaspecten hoogstwaarschijnlijk buiten het agrarisch bouwvlak worden geplaatst.

2. Belkmerweg 20a te Burgerbrug

Hier is in oktober 2002 bouwvergunning verleend voor een turbine met een rotordiameter van 18 meter en een tiphoogte van 30 meter. De turbine is gesitueerd binnen het agrarisch bouwvlak, maar is nooit geplaatst. Belkmerweg 20a ligt, evenals de Belkmerweg 22 en 27 in een vrij open, agrarisch gebied. In de directe omgeving ligt het windpark Burgervlotbrug.

Er ligt nog geen verzoek om opschaling op deze locatie.

3. Belkmerweg 22 te Burgerbrug

Hier is in oktober 2002 bouwvergunning verleend voor een turbine met een rotordiameter van 18 meter en een tiphoogte van 30 meter. De turbine is gesitueerd binnen het agrarisch bouwvlak, maar is, evenals op de Belkmerweg 20a, nooit geplaatst.

Verzocht wordt een opschaling door turbine met een ashoogte van circa 58 meter, een rotordiameter van 70 meter en een tiphoogte van 93 meter. De turbine is gesitueerd buiten het agrarisch bouwvlak.

4. Belkmerweg 27 te Burgerbrug

In 2002 is bouwvergunning verleend voor plaatsing van een turbine met een rotordiameter van 18 meter en een tiphoogte van 30 meter. Hiervoor is het agrarisch bouwvlak destijds van vorm veranderd middels de wijzigingsbevoegdheid in het vigerende bestemmingsplan. Deze turbine is echter nooit geplaatst.

Voor een opschalingsverzoek voor een turbine met een ashoogte van circa 58 meter, een rotordiameter van 70 meter en een tiphoogte van 93 meter, is een bouwvergunning verleend. De turbine is geplaatst binnen het agrarisch bebouwingsvak.

5. Belkmerweg 67 te Sint Maartensbrug

In 1997 is, middels een artikel 19 WRO procedure, bouwvergunning verleend voor een turbine met een ashoogte van 38,5 meter, een rotordiameter van 33 meter en een tiphoogte van 55 meter. De turbine was geplaatst binnen het agrarisch bebouwingsvak. De provincie heeft destijds een verklaring van geen bezwaar afgegeven vanwege het feit dat er op het ECN-terrein al turbines van gelijke afmetingen stonden en het overwegend agrarische karakter van het gebied.

Voor een opschalingsverzoek met een turbine met een ashoogte van circa 58 meter, een rotordiameter van 70 meter en een tiphoogte van 93 meter is een bouwvergunning verleend. De turbine is geplaatst binnen het agrarisch bebouwingsvak.

6. RWZI De Stolpen

Het betreft hier een verzoek om plaatsing van een nieuwe solitaire windturbine bij de rioolwaterzuivering Stolpen Zuid. Het gaat om een turbine met een ashoogte van 58 meter en een rotordiameter van 70 meter. De locatie betreft de bestemming "Rioolwaterzuiveringsinstallatie" en "Waterkering". Op grond van het vigerende bestemmingsplan is de bouw van een turbine op deze locatie destijds niet toegestaan.

7. Grote Sloot 2 te Burgerbrug

In 1995 is bouwvergunning verleend voor de bouw van een Lagerwey 18/80 turbine met een ashoogte van 30 meter, een rotordiameter van 18 meter en een tiphoogte van 40 meter. Deze is geplaatst binnen het agrarisch bebouwingsvak.

In 2003 is een bouwvergunningsverzoek voor een Vestas turbine met een tiphoogte van 51,5 meter en een rotordiameter van 29 meter geweigerd. De aanvraag was niet passend binnen de bestemmingsplanvoorschriften en ook niet binnen het toen vigerende beleid ten aanzien van solitaire windturbines.

De Grote Sloot 2 ligt op een markant punt helemaal in het zuiden van de gemeente Zijpe op de hoek met de Westfriese Dijk. In de nabije omgeving liggen enkele burgerwoningen. Tevens komen de Grote Sloot en het Noordhollands Kanaal hier bij elkaar.

Het opschalingsverzoek betreft de plaatsing van een Vestas type V80/2000 met een ashoogte van 67 meter en een rotordiameter van 80 meter. De locatie van de nieuwe turbine bevindt zich 12 meter achter het agrarisch bebouwingsvak van de Grote Sloot 6. Het gaat om een verplaatsingsafstand t.o.v. de oude locatie van bijna 400 meter. De bewoners van Grote Sloot 6 en 8 zijn mede initiatiefnemers van het verzoek.

8. Korte Belkmerweg 5 te 't Zand / Schagerweg 18 te Schagerbrug

Het betreft hier een verzoek om opschaling en verplaatsing van een turbine van de Schagerweg 18 te Schagerbrug naar de Korte Belkmerweg 5 te 't Zand.

Op 1 augustus 2000 is bouwvergunning verleend voor plaatsing van een turbine op het perceel Schagerweg 18 te Schagerbrug. Het gaat om een turbine met een ashoogte van 9 meter en een rotordiameter van 3,5 meter.

De Schagerweg 18 ligt in een klein buurtschap waar een aantal burgerwoningen ligt. Er staan geen windturbines in de directe omgeving. De Korte Belkmerweg 5 ligt ten zuiden van 't Zand in een gebied waar nog geen windturbines staan.

Verzocht wordt om plaatsing van een turbine aan de Korte Belkmerweg 5 te 't Zand. Het betreft hier een verplaatsing over een afstand van circa 2,3 kilometer. De ashoogte is 58 meter, tiphoogte 94 meter en rotordiameter van 71 meter. Plaatsing geschiedt binnen het agrarisch bouwvlak. Dit verzoek is voordat nieuw windbeleid was vastgesteld in behandeling genomen en afgewezen.

9. Grote Sloot 158 te Sint Maartensbrug

In 1995 is bouwvergunning verleend voor een Micon M750-400 turbine met een ashoogte van 36 meter en een rotordiameter van 31 meter. Deze turbine is geplaatst middels een artikel 19 WRO vrijstellingsprocedure (hoogte niet passend) en geplaatst op een middels een wijzigingsprocedure gerealiseerde uitbreiding van het agrarisch bebouwingsvak.

In 2003 is een bouwvergunning geweigerd voor de bouw van een windturbine. Dit was de Enercon E66 met een ashoogte van 58 meter, rotordiameter van 70 meter en tiphoogte van 93 meter. Nadat de provincie de Windkansenkaart had gepubliceerd, is het verzoek opnieuw beoordeeld en is voor de opschaling van de turbine in 2005 een bouwvergunning verleend. De turbine is gesitueerd buiten het agrarisch bouwvlak in agrarisch gebied nabij de Westfriese Omringdijk. Een artikel 19 W.R.O.-procedure wordt gevoerd, zodat de turbine, in dit geval een Enercon E70 met bijna dezelfde omvang maar meer vermogen, wordt gelegaliseerd.

10. Grote Sloot 154 te Sint Maartensbrug

In 1996 is een bouwvergunning aangevraagd voor de bouw van een Bonus 300 kW Mk II turbine met een ashoogte van 38,5 meter, een rotordiameter van 33 meter en een tiphoogte van 55 meter. Na een bouwvlakwijziging viel de locatie binnen het agrarische bebouwingsvak. Deze bouwvergunning is ingetrokken.

In 2001 is bouwvergunning verleend voor een Lagerwey 18/80 turbine met een ashoogte van 20 meter, een rotordiameter van 18 meter en een tiphoogte van 30 meter.

De bouwaanvraag voor opschaling van de turbine is in procedure gebracht en aangehouden. Het betreft een turbine met een ashoogte van 44 meter en een tiphoogte van 70 meter, gesitueerd binnen het agrarisch bebouwingsvak.

11. Grote Sloot 29 te Burgerbrug

In mei 2003 is bouwvergunning verleend voor de bouw van een windturbine met een ashoogte van 21 meter, rotordiameter van 18 meter en tiphoogte van 30 meter. Deze turbine is gesitueerd binnen het agrarisch bouwvlak. De turbine is echter nooit gebouwd.

De Grote Sloot 29 is gelegen in het zuiden van de gemeente tussen het Noordhollands Kanaal en de Grote Sloot in. Langs het Noordhollands Kanaal is een bouwaanvraag in procedure voor het oprichten van een windturbinepark met drie turbines met een ashoogte van 70 meter en een tiphoogte van 105 meter. Een verzoek om opschaling zou in samenhang met deze aanvraag gezien moeten worden. Ruimtelijk gezien beperkt het park de mogelijkheden tot opschaling van de Grote Sloot 29.

In 2005 is een verzoek tot opschaling ingediend. Deze opschaling zou plaatsvinden in het kader van het windmolenproject Jan van Kempen. Inmiddels heeft de gemeenteraad van Zijpe besloten om niet mee te werken aan het verzoek, gelet op de grote maatschappelijke weerstand c.q. onrust die er momenteel heerst omtrent verzoeken om windturbines te mogen oprichten.

12. Parallelweg 45 te 't Zand

In 1986 is bouwvergunning verleend voor de bouw van een turbine met een ashoogte van 18,5 meter en een rotordiameter van 11 meter.

In 1994 is vergunning verleend voor de bouw van een Lagerwey turbine type bonus 300kw/30m met een ashoogte van 30 meter, een rotordiameter van 31 meter en een tiphoogte van 45,5 meter. De turbine is geplaatst binnen een bebouwingsvak met de bestemming "Siervogelbedrijf".

De turbine stond ten zuidwesten van een windturbinepark langs het Noordhollands Kanaal in de gemeente Anna Paulowna en tegenover bedrijventerrein 't Zand.

Inmiddels is een artikel 19, lid 1 WRO afgerond en de bouwvergunning voor de opschaling van de huidige turbine tot een ashoogte van 58,5 meter en een tiphoogte van 99,7 meter verleend. De turbine is in augustus 2010 geplaatst.

8.4.3 Overzicht solitaire windturbines

In de onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de bestaande, vergunde en ingediende verzoeken met betrekking tot solitaire windturbines.

Nr.	Adres	Bestaand / vergund				Nieuw				
		Tip	As	Diameter	In bouwvlak	Tip	As	Diameter	In bouwvlak	
1	Bosweg 16		25	18	ja	Zo hoog mogelijk	-	-	Nee	
2	Belkmerweg 20a	30		18	ja	-	-	-	-	
3	Belkmerweg 22	30		18	ja	93	58	70	nee	
4	Belkmerweg 27	30		18	ja / wijz.	93	58	70	ja	gebouwd
5	Belkmerweg 67	55	38,5	33	ja	93	58	70	ja	gebouwd
6	RWZI	-	-	-	-	93	58	70	n.v.t.	nieuwe turbine
7	Grote Sloot 2	40	30	18	ja		67	80	nee	andere locatie
8	Schagerweg 18		9	3,5	nee	94	58	71	ja	andere locatie
9	Grote Sloot 158		36	31	ja / wijz.	93	58	70	ja	gebouwd
10	Grote Sloot 154	30	20	18	ja	70	44	26	ja	aangehouden
11	Grote Sloot 29		21	18	ja	?	44 - 58	?	?	
12	Parallelweg 45	45,5	30	31	ja	99,7	58,5		ja	gebouwd

Tabel E: Bestaande situaties en ingediende verzoeken. Nummers corresponderen met de ingekomen verzoeken besproken in paragraaf 8.1.2. Gekleurd aangegeven zijn de turbines die wel vergund, maar nooit gebouwd zijn.

8.4.4 Aandachtspunten bij verzoeken m.b.t. solitaire windturbines

Op het moment zijn er 7 solitaire windturbines gebouwd binnen de gemeente Zijpe. Daarnaast liggen er nog 4 bouwvergunningen, waarvan tot op heden geen gebruik is gemaakt. Op grond van de bovenstaande verzoeken en het provinciaal beleid komt een aantal punten naar voren die van belang zijn bij de afweging van verzoeken voor solitaire turbines.

I. Aantal

Het aantal solitaire windturbines binnen de gemeente Zijpe mag niet verder worden uitgebreid. Zijpe is een agrarische gemeente met een kleinschalig landschappelijk karakter dat behouden moet blijven. Daarom moet voorkomen worden dat her en der in de gemeente grote, solitaire windturbines worden geplaatst. De oprichting van nieuwe solitaire windturbines is krachtens dit beleid

uitgesloten. Opschaling van bestaande windturbines is alleen mogelijk door verplaatsing naar een opschalingscluster. Deze benadering is in overeenstemming met het verwachte nieuwe provinciaal beleid ten aanzien van het opschalen van solitaire windturbines.

Uitzondering op het beleid is de plaatsing van een nieuwe solitaire turbine bij de RWZI. Zowel de nabijgelegen brug als de waterzuivering zijn beide "markante punten" zoals in het beleid van de provincie beschreven. Nu het windbeleid uit 2001 niet meer van toepassing is en dus de afstandseis van 300 meter tot natuurgebieden hier niet meer van toepassing is, kan ook deze locatie worden gebruikt als opschalingslocatie voor een windturbine vergelijkbaar met de Vestas V-52.

Belangrijk is wel om te beseffen dat de huidige generatie windturbines een vermogen hebben van minimaal 2 MW en een ashoogte van 70 meter. De geboden opschalingsmogelijkheid is dus beperkt.

II. Bouwvlak / Hoogte van turbines

Zoals reeds beschreven heeft de provincie in een brief (2004-13774) aangegeven dat bij opschaling van solitaire windturbines de relatie met de bedrijfsbebouwing in stand moet blijven. Vanuit akoestisch oogpunt of vanwege slagschaduw-effecten kan het echter gunstiger zijn om de turbines iets verder van de bedrijfs(woning) te plaatsen.

Er is sprake van solitaire opschaling van een windturbine wanneer de opgeschaalde turbine bij hetzelfde (agraris)ch bedrijf binnen of nabij hetzelfde bouwvlak. Wanneer een turbine opgeschaald en verplaatst wordt naar een ander bouwvlak is er feitelijk sprake van een nieuwe solitaire turbine. Dit is niet toegestaan (zie punt I). Verzoeken om opschaling en verplaatsing naar een ander bouwvlak dienen derhalve afgewezen te worden (Grote Sloot 6, Korte Belkmerweg 5). Dit is bovendien in overeenstemming met het in ontwikkeling zijnde provinciaal beleid. Deze eigenaren zal gelegenheid worden geboden tot opschaling binnen een opschalingscluster. Er is ruimte voor 3 turbines in een lijnopstelling en één op een zogenaamd "markant punt" langs het Noordhollands Kanaal.

In het geval Grote Sloot 158 is een verplaatsing van minimaal 20 meter verzocht ten opzichte van de aangevraagde locatie, waardoor de turbine buiten het bouwvlak komt te staan. Deze turbine is gerealiseerd. Over deze turbine zijn bij de gemeente Zijpe echter erg veel klachten binnengekomen. Met name deze klachten vormen de aanleiding om voor gebieden waar het achtergrondniveau onder de maximale grenswaarde van 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night} uit de Circulaire "Beoordeling geluidhinder windturbines" (voorloper van de wijziging

Activiteitenbesluit die per 1 januari 2011 van kracht wordt) ligt, het heersende achtergrondgeluidniveau als geluidgrenswaarde te hanteren. Praktisch gezien betekent dit dat vrijwel geen enkele opschaling van een turbine kan worden gerealiseerd binnen of nabij een (uitgebreid) bouwvlak, aangezien vrijwel altijd woningen van derden aanwezig zijn in de nabijheid van het bouwvlak (200 à 300 meter), waardoor vrijwel nergens kan worden voldaan aan de geluidgrenswaarden c.q. het achtergrondgeluidniveau.

Planschade

Op dit moment kan binnen een agrarisch bouwvlak en met vrijstelling bij woningen in het buitengebied een windturbine worden opgericht tot een maximale tiphoogte van 40 meter. Door het college van B&W is tevens in een aantal gevallen medewerking verleend voor opschalingen. Dit laatste is echter niet als recht in een bestemmingsplan opgenomen. In voorkomende gevallen is een buitenplanse planologische procedure gevoerd.

Zodra het nieuwe windbeleid is vastgesteld zal een vertaling moeten plaatsvinden naar het bestemmingsplan. Een nieuw bestemmingsplan zal moeten worden opgesteld, waarbij de in het nieuwe beleid opgenomen mogelijkheden en onmogelijkheden (bijv. het ter plaatse opschalen) voor windturbines een plaats moeten krijgen.

Het schrappen van de mogelijkheid tot het bouwen van windturbines binnen een agrarische bouwvlak en bij woningen kan in beginsel leiden tot planschade i.v.m. het schrappen van bestaande rechten. Nader juridisch onderzoek moet hierover meer duidelijkheid bieden. Aspecten zoals actieve en passieve risicoaanvaarding (verwijtbaar stilzitten) kunnen hierbij een rol spelen.

Voor opschalingen ligt dit genuanceerder. Dit is namelijk geen recht, dus in principe is hier geen kans op planschade (geen sprake van planologische mutatie).

Bij nieuwe (toe te kennen) initiatieven wordt planschade afgewenteld op de initiatiefnemers.

III. Ontstaan van kleine windturbineparken door bij elkaar plaatsen van solitaire turbines of door plaatsing van solitaire turbines nabij bestaande/toekomstige lijnopstellingen

Wanneer een aantal solitaire turbines in elkaars directe omgeving tegelijk solitair wordt opgeschaald, ontstaat er in feite een klein cluster van windturbines. Het is niet wenselijk om dergelijke clusters binnen de gemeente Zijpe te laten ontstaan.

De Provincie Noord-Holland heeft in haar beleid immers aangegeven dat een windturbinepark moet bestaan uit minimaal 3 turbines in een lijnopstelling en uit minimaal 5 turbines in clusteropstelling. Lijn- en clusteropstellingen van minder turbines dan aangegeven door de provincie worden in principe niet toegestaan.

In de gemeente Zijpe is in drie gevallen sprake van het (mogelijk) ontstaan van een klein cluster / lijn van windturbines. Ten eerste de Grote Sloot 154 en 158. Het gaat hier om twee turbines die op een afstand van circa 300 meter van elkaar zullen worden geplaatst. Sinds 2001 staat er al een windturbine op deze percelen. Het gaat hier dus om een bestaande situatie.

Ten tweede bestaat er een kans dat er een kleine groep van windturbines ontstaat aan de Belkmerweg 20a, 22 en 27, indien voor de Belkmerweg 20a ook een verzoek om opschaling wordt ingediend en daarnaast medewerking wordt verleend aan opschaling van Belkmerweg 22. Het gaat hier echter niet om een bestaande situatie. Op dit moment (situatie oktober 2010) staat er uitsluitend op het perceel Belkmerweg 27 een windturbine. De in eerste instantie vergunde turbines aan Belkmerweg 20a en 22 zijn nooit gebouwd. Opschaling van deze twee turbines zal solitair niet worden toegestaan.

Deze eigenaren zal gelegenheid worden geboden tot eenmalige opschaling binnen een opschalingscluster langs het Noordhollands Kanaal. Hier is echter plaats voor 4 windturbines, terwijl er nog 7 turbines in aanmerking komen voor opschaling.

Ten derde ligt er het verzoek om opschaling van een wel vergunde, maar nooit geplaatste windturbine aan de Grote Sloot 29. Als deze turbine wordt opgeschaald, komt deze op zo'n 300 meter afstand van het beoogde windpark ten zuiden van Burgervlotbrug te liggen. Ruimtelijk gezien is dat geen fraaie situatie. De opschaling zou worden meegenomen bij het windmolenproject Jan van Kempen, maar de gemeenteraad heeft inmiddels besloten dat dit park er niet mag komen.

9.

Eindbeeld

De gemeente Zijpe kiest voor een restrictieve sturing door het stellen van de bovenstaande randvoorwaarden voor de wijze van opschaling van solitaire turbines. Nieuwe solitaire turbines zijn niet toegestaan. Aan een deel van de huidige eigenaren van een (vergunde) solitaire windturbine binnen de gemeente Zijpe zal gelegenheid worden geboden tot eenmalige opschaling binnen een opschalingscluster.

De mogelijkheden voor opschaling/parken zijn in deze notitie onderzocht. Dit geeft het volgende eindbeeld:

Locatie	Aantal turbines	Beperking(en)	Aanwijzen als opschalingslocatie
Polder E	3 turbines Enercon E70	Aantasting landschappelijke waarden	Niet aanvaardbaar
Polder B	4 turbines Enercon E70	Aantasting landschappelijke waarden	Niet aanvaardbaar
Nabij waterzuivering	1 turbine Vestas V52	Radarverstoringsgebied	Opschalingslocatie
Ten noorden van Sint Maartensvlotbrug	3 turbines Vestas V52	Radarverstoringsgebied	Opschalingslocatie
Ten noorden van Burgervlotbrug	9 turbines Vestas V52	Geen	Reeds geplaatst
Ten zuiden van Burgervlotbrug (landinwaarts)	3 turbines Enercon E70	Maatschappelijke onrust	Niet aanvaardbaar
Ten zuiden van Burgervlotbrug (langs kanaal)	2 turbines Vestas V52	Geen park (minder dan 3 turbines)	Nader onderzoek naar referentie- niveau nodig

Langs het Noordhollands Kanaal is slechts ruimte om 4 huidige eigenaren hun "eigen" opgeschaalde windturbine te laten realiseren, die vergelijkbaar is met de Vestas V-52 (geluid en masthoogte). Een en ander is overigens wel onder voorbehoud van het met positief gevolg doorlopen van een planologische procedure voor de opschalingsclusters.

Belangrijk is wel om te beseffen dat de huidige generatie windturbines een vermogen hebben van minimaal 2 MW en een ashoogte van 70 meter. De geboden opschalingsmogelijkheid is dus beperkt.

Er zal nog nader onderzoek worden verricht naar het achtergrondniveau ten zuiden van Burgervlotbrug. Dit kan er mogelijk toe leiden dat hier alsnog een park van 3 windturbines kan worden gerealiseerd langs het Noordhollands Kanaal.

Indien dit niet tot resultaat leidt zal voor de overige eigenaren moet worden gezocht naar een locatie buiten de gemeente Zijpe. De resultaten uit de Regionale strategie Windenergie in de Kop van Noord-Holland zijn daarbij van belang. De gemeente Zijpe gaat namelijk in dit proces met de regiogemeenten, Provincie Noord-Holland en het Ministerie Van VROM nadrukkelijk trachten te bewerkstelligen dat bij nieuwe locaties voor windenergie ook opschalingverzoeken uit de gemeente Zijpe een mogelijkheid wordt geboden.

